

Ordfrågor i urval

Båtfarare och brädseglare

De finska orden *veneily* och *veneilijä* vållar besvär för många om de skall översättas till svenska. Det senare är inget större problem, det går bra att tala om *båtfarare* eller, om så avses, *båtförare*. *Veneily* måste närmast återges med *båtsport* eller *båtliv* (det någon gång föreslagna "båtism" är knappast att rekommendera, då man brukar

undvika bildningar på -ism till rent svenska ord).

Som motsvarighet till det engelska *wind-surfing* har vi det utmärkta svenska ordet *brädsegling*, numera helt allmänt också bland utövarna av denna sport, *brädseglarna*. Och farkosten kallas på svenska *segelbräda*.

Forts.

Flexitid

Flexibel arbetstid eller *flexitid* är de svenska benämningarna på det som på finska heter *liukuva* eller *joustava työaika*. Det innebär att den anställde har möjlighet att förskjuta tidpunkten för arbetets påbörjande och avslutande inom en viss ram. Den totala arbetstiden bör dock stämma antingen per dag (*dagflex*) eller över en längre period (*rullande flex*). Vissa tider måste dock alla anställda vara på plats. Man talar då om *fast tid* (t.ex. 9—11, 14—15.30), i motsats till den tid inom vilken man kan *flexa, flexitiden*.

Vid slutet av varje period uträknas den anställdes *flexsaldo*, den *plus-* eller *minustid* som skall föras över till nästa period. Allt för stora differenser jämfört med *normtidsmättet* (t.ex. 8 tim/dag) brukar emellertid inte accepteras — i vissa system faller t.ex. den plustid som överstiger 10 timmar per månad bort om inte särskilda skäl föreligger.

Flervåningshus, radhuslängor m.m.

För det vanliga finska ordet *kerrostalo* rekommenderas som svensk motsvarighet *flervåningshus* (däremot inte enbart våningshus). Ordet är visserligen inte så vanligt i Sverige och upptas inte bland TNC:s Plan- och byggtermer 1980, men termen fyller uppenbarligen en lucka mellan *flerfamiljshus* (eller *flerbostadshus*) som inte behöver avse ett hus med flera våningar, och *höghus*, som enligt de flesta definitioner skall ha lägst fem våningar.

Motsatsen till flerfamiljshus är *småhus* med en eller två bostäder. Fristående sådana kallas i Sverige *villor*, medan den vanligaste finlandssvenska benämningen är *egnahemshus* — uppenbarligen för att *villa* hos oss har haft betydelsen sommarstuga. Några realistiska möjligheter att motarbeta ordet *egnahemshus* finns knappast, även om det sannolikt låter lite egendomligt i rikssvenska öron. Andra småhus är *radhus* och *kedjehus*. Observera att dessa benämningar enligt svenskt språkbruk avser de enskilda husen — *radhus* motsvaras alltså av finskans *rivitaloasunto* medan finskans *rivitalo* motsvaras av *radhuslänga*.

(Källa: TNC 75, Plan- och byggtermer 1980)

Dataregistrerare

En ofta återkommande fråga till språkvarlden är vad den finska yrkesbenämningen *atk-tallentaja* motsvaras av på svenska. Svaret finner man i den i Sverige utgivna Befattningsnomenklatur Tjänstemän, ett nyttigt komplement till bl.a. Nordisk yrkesklassificering och Svenskt yrkeslexikon. I Befattningsnomenklatur förekommer yrkesbenämningen *dataregistrerare* (eller *stansoperatör*, som förmodligen får ses som en äldre benämning), med följande beskrivning av arbetsuppgifterna: ”Hit hör t. ex. att överföra data i maskinläsbar form med hjälp av magnetbandsinskrivare, terminal/dataskärm, hålkort etc. eller att överföra data via telenät.”